

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 10 grudnia 2009 r.

**Pan
Zygmunt Łukaszczyk
Wojewoda Śląski**

LKA-410-31-01/2009
P/09/002

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach, zwanym dalej „Urzędem”, w zakresie realizacji zadań administracji rządowej w sprawach obywatelstwa polskiego w latach 2007 – 2009.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 30 listopada 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

1. Wskaźnik opanowania wpływu² spraw dotyczących obywatelstwa polskiego (rozpatrywanych na podstawie art. 17 ust. 4, art. 8, art. 13, art. 6 ust. 3, art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim³, zwanej dalej „ustawą o obywatelstwie”) wzrósł o 2,56 % na koniec 2008 r. w stosunku do 2007 r.,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Wskaźnik opanowania wpływu jest odniesieniem liczby spraw załatwionych w danym okresie do liczby spraw wpływających w tym okresie.

³ Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353 ze zm.

a o 4,04 % na koniec I półrocza 2009 r. w stosunku do końca 2008 r. i wynosił odpowiednio: 0,96; 0,99 i 1,03. Wskaźnik ten był w Urzędzie wyższy od wskaźnika ogólnopolskiego na koniec 2007 r. i 2008 r. odpowiednio o 14,28 % i 7,6 %.

Korzystnie również kształtował się w Urzędzie, na tle danych ogólnopolskich, wskaźnik pozostałości⁴, który wynosił 1,13 na koniec 2007 r., 1,37 na koniec 2008 r. i 1,4 na koniec I półrocza 2009 r., podczas gdy wskaźnik ogólnopolski wynosił odpowiednio: 5,97; 6,06 i 5,41.

2. W okresie 2007 r. – I półrocze 2009 r. Wojewoda Śląski rozpatrzył 14 731 spraw z zakresu obywatelstwa polskiego. Postępowania w powyższych sprawach zakończono wydaniem decyzji, z czego tylko 9 decyzji (0,06 % rozstrzygnięć) uchylił Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.
3. We wszystkich postępowaniach administracyjnych, objętych badaniami kontrolnymi, prowadzono dokumentację sprawy, przeprowadzono postępowanie wyjaśniające, wszystkie wydane decyzje zawierały pouczenie, czy i w jakim trybie służy stronie odwołanie.
4. Na 13 decyzji odmownych, objętych badaniami, w 9 przypadkach (dotyczących stwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego) strony złożyły odwołania od decyzji Wojewody Śląskiego. We wszystkich przypadkach dochowano w Urzędzie 7 dniowego terminu przesłania odwołania wraz z aktami sprawy Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, określonego w art. 133 Kpa.
5. Urząd podjął działania w celu zapewnienia właściwej jakości i sprawności obsługi interesantów przez zamieszczenie informacji związanych z załatwianiem spraw z zakresu obywatelstwa polskiego na stronie internetowej Urzędu oraz przyjmowanie interesantów we wszystkich dniach pracy Urzędu w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰, a w jednym dniu tygodnia przedłużając czas przyjmowania interesantów do godz. 18⁰⁰. W Biurze Obsługi Klienta, funkcjonującym w Urzędzie, nie zostało jednak wyodrębnione stanowisko do obsługi interesantów w zakresie spraw obywatelstwa polskiego. Jak wyjaśnił Dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców (zwanego dalej „Wydziałem”): *„Na przełomie miesiąca września - października bieżącego roku planowana jest zmiana modelu obsługi klientów załatwiających w Urzędzie sprawy z zakresu obywatelstwa polskiego. Zmiana ta ma polegać m.in. na*

---

⁴ Wskaźnik pozostałości - obliczony poprzez podzielenie liczby spraw pozostających do załatwienia na koniec badanego okresu przez liczbę przeciętnego miesięcznego wpływu, wskaźnik pozostałości pokazuje po jakim czasie (liczonym w miesiącach) dana sprawa zostaje rozpatrzona.

utworzeniu stanowisk do bezpośredniej obsługi w Biurze Obsługi Klienta, do zadań których należeć będzie m.in. przyjmowanie od stron wniosków w sprawach obywatelstwa i udzielanie informacji o stanie sprawy, udzielanie wyjaśnień odnośnie regulacji prawnych obejmujących sferę obywatelstwa oraz przekazywanie informacji na zapytania telefoniczne. Głównym powodem zmian organizacyjnych jest oddzielenie bezpośredniej obsługi klienta od stanowisk zajmujących się prowadzeniem postępowań administracyjnych. Pozwoli to na sprawniejszą realizację zadań.”

NIK podziela zdanie Dyrektora Wydziału, że utworzenie takiego stanowiska do bezpośredniej obsługi w Biurze Obsługi Klienta mogłoby wpłynąć korzystnie na sprawność pracy Wydziału w zakresie obywatelstwa polskiego.

Jednocześnie, w okresie objętym kontrolą, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. NIK negatywnie ocenia sprawność prowadzenia przez Urząd postępowań administracyjnych, dotyczących obywatelstwa polskiego. W przypadku 16 postępowań, na 41 objętych kontrolą, przekroczone – z przyczyn leżących po stronie Urzędu – terminy, określone w art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁵, zwanej dalej „Kpa” (14 spraw) oraz wyznaczone na podstawie art. 36 Kpa (2 sprawy), W tym w przypadku 5 postępowań, tj. 12,19 % badanej próby, przekroczone o ponad 30 dni termin określony w art. 35 Kpa.

Ustalono ponadto, że na 41 zbadanych postępowań:

- w 5 przypadkach pierwszą czynność, w ramach postępowania wyjaśniającego (wymagającą zasięgnięcia informacji od innego organu), podjęto dopiero po upływie 30 dni od wpływu wniosku do Urzędu,
- w 4 przypadkach Urząd wysłał do strony pismo z wyznaczeniem nowego terminu załatwienia sprawy (na podstawie art. 36 Kpa) po zakończeniu postępowania wyjaśniającego, przy czym od wysłania pisma (z nowym terminem) do wydania decyzji nie podejmowano w Urzędzie żadnego działania,
- w 9 przypadkach występowały w ich prowadzeniu okresy bezczynności trwające ponad 30 dni,
- na 14 postępowań, w których przekroczone jedno- lub dwumiesięczny termin załatwienia sprawy, określony w art. 35 Kpa, w 3 przypadkach (tj. w 21,42 %) Urząd nie powiadomił strony o niezakończeniu sprawy w terminie i nie wskazał nowego

---

⁵ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

terminu załatwienia sprawy. W jednym z tych postępowań dwumiesięczny termin załatwienia sprawy przekroczył o 149 dni,

- w 5 przypadkach, na 22 postępowania, w których Urząd wysłał do strony pismo powiadamiające o niezakończonym terminie załatwienia sprawy, w terminie określonym w art. 35 Kpa, z podaniem przyczyny zwłoki i wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy – wskazany przez Urząd nowy termin przekroczone (w tym w 1 postępowaniu o ponad 30 dni).
- 2. Nierzetelnie realizowano, określony w art. 18 c ust. 1 pkt 1 ustawy o obywatelstwie polskim, obowiązek prowadzenia rejestru *wniosków o nabycie obywatelstwa polskiego oraz osób, które nabyły obywatelstwo polskie*. Dane dotyczące spraw z zakresu nabycia obywatelstwa polskiego, na podstawie ww. ustawy⁶, nie były bowiem do tego rejestru wprowadzane systematycznie i na bieżąco. Ustalono, że w przypadku 26 objętych kontrolą spraw, dotyczących nabycia obywatelstwa polskiego, załatwionych w Urzędzie w ww. okresie, wszystkie (100 %) zarejestrowano w październiku 2009 r., tj. w trakcie trwania postępowania kontrolnego NIK, przy czym w 10 sprawach dane, wprowadzone do ww. rejestru, były nieprawidłowe lub niekompletne.
- 3. W przypadku 9 spraw, na 26 objętych kontrolą (dotyczących nabycia obywatelstwa polskiego na podstawie art. 10 ust. 1, art. 9 ust. 1 i art. 6 ust. 3 i art. 8 ustawy), Urząd nie przekazał informacji do „Centralnego rejestru danych o nabyciu i utracie obywatelstwa polskiego”, co było niezgodne z art. 18 e ust. 2 ustawy o obywatelstwie polskim.
- 4. Spisy spraw, dotyczących stwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego (art. 17 ust. 4 ustawy o obywatelstwie polskim) prowadzono niezgodnie z wzorem formularza spisu spraw, określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla zespolonej administracji rządowej w województwie⁷, co uniemożliwiało dokonanie na ich podstawie weryfikacji liczby spraw pozostałych do załatwienia na następny okres (nie zamieszczono danych dotyczących dat pism rozpoczynających sprawę, dat ostatecznego załatwienia sprawy oraz sposobu załatwienia sprawy).

Dyrektor Wydziału wyjaśnił, że jedną z przyczyn zaistnienia powyższych nieprawidłowości był „*fakt niewystarczającej liczby pracowników realizujących zadania z zakresu obywatelstwa.*”

---

⁶ art. 10 ust.1, art. 9 ust. 1, art. 6 ust. 3 i art. 8

⁷ Dz. U. Nr 161, poz. 1109 ze zm.

W toku kontroli ustalono, że obciążenie pracowników Wydziału, zajmujących się sprawami obywatelstwa polskiego w latach 2007 – I półrocze 2009 r. było dużo wyższe, niż wykazują to dane ogólnopolskie dla analogicznych okresów (zebrane w 16 urzędach wojewódzkich). Wskaźnik wydajności⁸ w Wydziale dla spraw z zakresu obywatelstwa polskiego w ww. okresie kształtował się następująco: I półrocze 2007 r. – 294,67 (spraw załatwionych przez 1 pracownika), 2007 r. – 675,56, I półrocze 2008 r. – 339,33, 2008 r. – 652,78, I półrocze 2009 r. – 297,56, natomiast wskaźnik ten obliczony wg danych ogólnopolskich – w porównywalnych okresach – wynosił odpowiednio: 126,38; 289,74; 148,556; 302,16 i 150,75.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Podjęcie działań w celu poprawy sprawności prowadzenia postępowań administracyjnych z zakresu obywatelstwa polskiego.***
- 2. Rzetelne prowadzenie informatycznego rejestru wniosków o nabycie obywatelstwa polskiego oraz osób, które nabyły obywatelstwo polskie.***
- 3. Prowadzenie spisów spraw dotyczących stwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego zgodnie z wzorem formularza spisu spraw, określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla zespolonej administracji rządowej w województwie.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

---

⁸ Wskaźnik wydajności: wskaźnik obciążenia sprawami pracowników – ile spraw w danym okresie rozpatruje jeden pracownik

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.